

**UCHWAŁA NR LX/778/22
RADY MIEJSKIEJ W ZAWIERCIU**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na Terenie Gminy Zawiercie w latach
2022 - 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 559), art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 447), na wniosek Prezydenta Miasta

- Rada Miejska w Zawierciu

- uchwała

§ 1. Przyjąć do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na Terenie Gminy Zawiercie w latach 2022 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zawiercie oraz dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawierciu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Beata Chawuła

Załącznik do uchwały Nr LX/778/22
Rady Miejskiej w Zawierciu
z dnia 30 marca 2022 r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA TERENIE GMINY ZAWIERCIE**

w latach 2022-2024

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE	2
II. PODSTAWA PRAWNA	6
III. OPIS SYTUACJI W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY W ZAWIERCIU.....	7
IV. ZASOBY – DANE ZA ROK 2021	12
V. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	15
VI. ZADANIA ORAZ WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI	16
VII. HARMONOGRAM REALIZACJI.....	19
VIII. OCZEKIWANE REZULTATY	20
IX. MONITORING I EWALUACJA.....	20

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE		
Nazwa programu	Program Wspierania Rodziny na Terenie Gminy Zawiercie w latach 2022-2024	
Charakter przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> - strategia • <u>program</u> - grupa projektów - projekt 	
Typ przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> - inwestycyjny • <u>nieinwestycyjny</u> - mieszany 	
Cel	Spójne, wielopłaszczyznowe wsparcie rodzin przeżywających problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	
Opis grupy docelowej	Grupę docelową stanowią rodziny wieloproblemowe, przeżywające trudności w opiece i wychowaniu dzieci oraz rodziny biologiczne deklarujące chęć odzyskania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	
Zasięg i zakres oddziaływania	Obszar oddziaływania	Miasto Zawiercie
	Zakres oddziaływania	<p>Praca z dzieckiem i rodziną-kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny, wzmacnianie funkcji rodzicielskiej</p> <p>Praca z rodziną biologiczną- wsparcie w działaniach na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – reintegracja rodzin.</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie interdyscyplinarnej współpracy między instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny</p> <p>Doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny- podnoszenie kompetencji i kwalifikacji</p>
Oczekiwane rezultaty	Ograniczenie liczby dzieci trafiających do instytucjonalnej pieczy zastępczej	
	Podniesienie wydolności opiekuńczo-wychowawczych rodzin przeżywających trudności w	

		wypełnianiu funkcji rodzicielskiej
		Wielopłaszczyznowa pomoc rodzinie przeżywającej trudności poprzez zaproponowanie wszystkich dostępnych form wsparcia np . asystent rodziny, skorzystanie z usług placówki wsparcia dziennego, zabezpieczenie socjalne, pomoc prawna i psychologiczna.
		Poprawa i zacieśnienie współpracy między instytucjami pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa, policji.
		Zwiększenie profesjonalizmu zawodowego kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej- podniesienie jakości świadczonych usług.
Całkowity koszt programu*		
Roczny koszt programu		947 917,00
Wkład własny gminy	kwota	947 917,00
Termin realizacji		Lata 2022, 2023, 2024
Zarządzanie programem (zasoby kadrowe, zasoby rzeczowe, doświadczenie)		<p>Program będzie realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się sprawami dziecka i rodziny. Finansowanie programu będzie odbywać się w ramach budżetu Miasta Zawiercia oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł. Program określa najważniejsze elementy systemu wspierania rodziny. Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i monitorowanie realizacji programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawierciu. Program angażuje zasoby kadrowe systemu pomocy społecznej, systemu edukacji oraz innych współpracujących podmiotów samorządowych i organizacji pozarządowych. Zarządzanie Programem odbywać będzie się na dwóch poziomach: strategicznym i na poziomie poszczególnych celów Programu.</p> <p>Odpowiedzialność za zarządzanie strategiczne Programem należeć będzie do zespołu, w składzie: Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej, Kierownik OWDiR, Zespół ds. asysty rodziny, Zespół Specjalistów.</p> <p>Monitorowanie wskaźników (produktu i rezultatu) odbywać się będzie m. in. poprzez weryfikację danych zawartych w:</p>

- sprawozdaniach MOPS
- sprawozdaniach IPS
- diagnozie potrzeb szkoleniowych i zaświadczeniach o ukończeniu szkoleń
- listach obecności i protokołach ze spotkań
- sprawozdaniach realizatorów programu

*całkowity koszt programu w znacznym stopniu uzależniony jest od kosztów ponoszonych przez gminę w związku z pobytem dzieci w pieczy zastępczej.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program Wspierania Rodziny na Terenie Gminy Zawiercie w latach 2022-2024 opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 poz. 447) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną zagrożonych dysfunkcją i przeżywających trudności. Program kładzie nacisk na potrzebę wspierania rodzin, które m.in. przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze, udzielanie pomocy w przewycięzaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych, zapobieganie zagrożeniom umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, pracę z rodzinami, którym zostały odebrane albo ograniczone prawa rodzicielskie, pracę nad odzyskaniem pełni praw rodzicielskich z uwzględnieniem wsparcia asystenta rodziny, placówek wsparcia dziennego, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów działających w obszarze rodziny i dziecka.

Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Niniejszy Program odpowiada celom i działaniom określonym w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Dla Miasta Zawiercie na lata 2014-2020, a następnie przedłużonej do realizacji do roku 2022. Wsparcie materialne i socjalne określają ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zapisy Programu są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego takimi jak:

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz.U. z 2022 poz. 447),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329)

III. OPIS SYTUACJI W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY W ZAWIERCIU

W tej części programu zgromadzone i przeanalizowane zostały dane obrazujące sytuację rodzin, głównie tych, które objęte są wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawierciu.

Wykres 1. przedstawia dane dotyczące tego w jaki sposób w ostatnich latach, zgodnie z tendencją z lat ubiegłych, zmienia się charakter osób objętych wsparciem OPS. W latach między 2019-2021 najczęstszą przesłankę do objęcia pomocą stanowiło bezrobocie przekładające się na złą sytuację finansową rodzin oraz trudności wychowawcze. Szczegółowy rozkład danych dotyczący powodów przyznania pomocy został zgromadzony w tabeli 1. W przypadku 85,2% sytuacji powodem korzystania z pomocy społecznej było ubóstwo i bezrobocie. Kolejną z najliczniejszych przyczyn stanowiły czynniki zdrowotne. Pomoc z uwagi na długotrwałą lub ciężką chorobę oraz niepełnosprawność udzielona została 955 rodzinom.

Następnym najczęściej wskazywanym powodem korzystania klientów z pomocy społecznej była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na niewystarczające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze pomocą zostało objętych 334 rodziny, z czego 73 rodziny uzyskały wsparcie asystenta.

Ponadto 174 rodziny korzystały z pomocy w związku z uzależnieniami.

WYKRES 1. LICZBA OSÓB I RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY

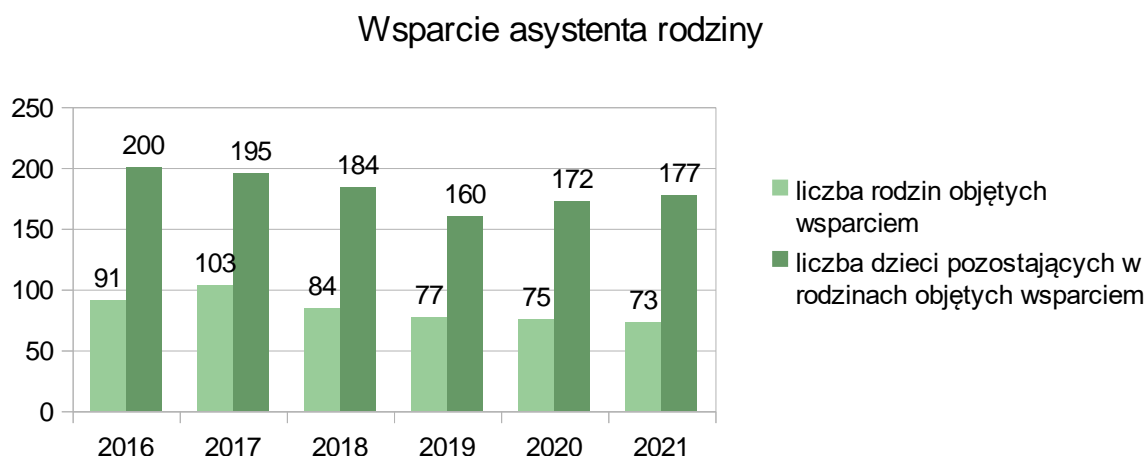

TABELA 1. DANE STATYSTYCZNE MOPS ZAWIERCIE POWODY PRYZNAWANIA POMOCY

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ*	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	650	1234	687	1338	665	1285	603	1180	656	1641	531	962	457	777	409	677	376	620
Sieroctwo	2	2	3	4	3	3	0	0	0	0	0	0	2	2	1	2	1	2
Bezdomność	91	116	85	116	83	109	83	114	81	102	80	89	79	86	62	65	61	74
Potrzeba ochrony macierzyństwa	120	484	126	512	115	471	100	431	87	376	85	365	69	272	60	239	54	203
w tym: wielodzietność	14	78	18	101	18	105	17	104	17	97	19	102	18	97	17	87	13	68
Bezrobocie	1242	2957	1211	2938	1086	2592	954	2279	878	2045	758	1773	649	1528	575	1283	526	1170
Niepełnosprawność	664	1080	679	1133	621	1024	571	953	566	925	513	824	497	800	449	718	370	569
Długotrwała lub ciężka choroba	918	1636	933	1683	850	1512	795	1377	730	1332	765	1228	748	1183	673	1038	585	889
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	560	1584	585	1674	545	1563	490	1409	482	1337	435	1178	402	1079	349	913	334	925
w tym: rodziny niepełne	301	910	298	874	255	745	228	685	212	641	191	572	172	501	132	384	124	359
rodziny wielodzietne	45	245	43	236	45	244	42	227	37	200	32	181	25	139	25	142	27	153
Przemoc w rodzinie	35	96	32	95	24	74	27	84	25	69	18	58	20	62	16	48	13	45
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	266	446	256	417	246	393	239	373	236	369	210	301	189	265	172	245	161	234
Narkomania	34	70	31	54	23	38	22	36	24	40	18	31	16	24	14	22	13	21
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	63	89	53	81	53	85	38	65	37	52	42	56	39	55	32	45	30	47
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę	0	0	1	3	1	3	1	3	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0

uzupełniająca																		
Zdarzenie losowe	32	66	22	52	20	49	14	23	12	31	10	25	6	11	9	11	8	13
Sytuacja kryzysowa	7	12	5	8	7	13	34	75	29	73	22	46	24	58	5	11	3	7
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	2062	4279	2028	4254	1840	3820	1643	3358	1576	3088	1434	2791	1678	2486	1184	2170	1058	1930

*W jednej rodzinie może występować kilka powodów przyznania świadczenia

TABELA 2. DANE STATYSTYCZNE MOPS ZAWIERCIE FORMY WSPARCIA

lp	Formy wsparcia	Liczba rodzin/osób w rodzinie lub dzieci					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Poradnictwo specjalistyczne prawne, psychologiczne	221 / 546	302 / 674	221 / 663	269 / 732	259 / 777	207 / 621
2.	Praca socjalna ogółem	2290 / 3374	1586 / 3236	1491 / 2790	1474 / 2605	1348 / 2400	1277 / 2428
3.	Posiłki dla dzieci	642 dzieci w 401 rodzinach	617 dzieci w 444 rodzinach	571 dzieci w 450 rodzinach	515 dzieci w 283 rodzinach	369 dzieci w 208 rodzinach	365 dzieci w 200 rodzinach
4.	Wolontariat	Punkt wolontariatu w PAL- ul. Marszałkowska 31, pogotowie lekcyjne 2 x w tyg.	Punkt wolontariatu w PAL - ul. Marszałkowska 31, pogotowie lekcyjne 2x w tyg.	Punkt wolontariatu w CUS – ul. Szymańskiego 19, pogotowie lekcyjne 1x w tyg.	Punkt wolontariatu w CUS – ul. Szymańskiego 22	Punkt wolontariatu w CUS – ul. Szymańskiego 31	Punkt wolontariatu w CUS – ul. Szymańskiego 31/ ul. Westerplatte 4

TABELA 3. DANE STATYSTYCZNE MOPS W ZAWIERCIU ŚWIADCZENIA UDZIELANE NA RZECZ RODZIN I OSÓB ZGODNIE Z USTAWĄ O DODATKU MIESZKANIOWYM, USTAWĄ O SYSTEMIE OŚWIATY, ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH, USTAWĄ O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH, USTAWY” ZA ŻYCIEM” I KARTY DUŻEJ RODZINY

Forma świadczeń	Liczba rodzin/dzieci								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stypendia szkolne	636 dzieci	590 dzieci	586 dzieci	401 dzieci	329 dzieci	280 dzieci	275 dzieci	159 dzieci	129 dzieci
Dodatki mieszkaniowe	1904	1906	1746	1559	1435	1225	1048	908	1324
Świadczenia alimentacyjne	402	378	364	355	358	331	310	353	275
Zasiłki rodzinne	1492	1293	1188	1342	1389	1422	1478	963	748
Świadczenie wychowawcze	x	x	x	2998	2947	2733	4879	4932	4954
Za życiem	x	x	x	x	4	3	3	3	8
Karta Dużej Rodziny	x	103	106	49	47	38	209	72	75

TABELA 4. DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE PIECZY ZASTĘPCZEJ

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	83	91	104	84	77	75	73
Liczba dzieci pozostających w rodzinach objętych wsparciem asystenta	184	200	195	184	160	172	177
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta na wniosek sądu	7	8	7	12	13	11	13
Liczba rodzin, których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej wyrażających zgodę na współpracę z asystentem rodziny co mogłoby przyczynić się do powrotu dziecka	6	5	8	7	7	7	6
Liczba rodzin z którymi zakończono współpracę	22	14	22	10	23	13	19
Liczba dzieci za które gmina ponosiła odpłatność za pobyt w pieczy	31	41	56	72	84	83	84

TENDENCJE:

1. znaczący odsetek rodzin jest objęty wsparciem asystenta rodziny na wniosek sądu
2. na wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem asystenta rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej

WNIOSKI:

Wsparcie rodziny biologicznej w momencie, gdy dzieci są w domu rodzinnym, powinno stanowić priorytet w działaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pomoc rodzinie powinna mieć na celu przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie. Wzrost postanowień sądu dotyczących zobowiązania do współpracy z asystentem rodziny również świadczy o potrzebie zwiększenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców. Należy dodać, że głównymi problemami, z którymi spotykają się asystenci rodzin obok wyżej wymienionych są ograniczenia (często poznawcze) wynikające z niepełnosprawności czy też zaniedbań środowiskowych z okresu dzieciństwa opiekunów. Efektywność wsparcia zakłóca ponadto częsty opór, czy też niestabilność emocjonalna klientów. Wielu dysfunkcjom towarzyszy także przemoc oraz uzależnienia (głównie od alkoholu).

Z punktu widzenia powrotu dziecka do rodziny biologicznej istotna jest współpraca nie tylko z rodziną, ale także z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodkami Opiekuńczo Wychowawczymi. Dlatego też w odpowiedzi na zaproszenie PCPR i Ośrodków asystenci rodzin brali udział w okresowych ocenach sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, współtworzyli plany pomocy dziecku. Uczestniczyli w tworzeniu sieci wsparcia dla całej rodziny uwzględniając potrzeby dziecka oraz możliwości rodzin biologicznych.

Warto zaznaczyć, że mimo iż w latach 2019-2021 utrzymuje się trend spadkowy w ogólnej liczbie klientów OPS to liczba rodzin objętych asystenturą utrzymuje się na podobnym poziomie.

TABELA 5. DANE STATYSTYCZNE MOPS ZAWIERCIE PLACÓWKI WSPARCIA

Typ placówki	Liczba miejsc	Liczba placówek	Liczba osób/dzieci korzystających z pobytu w placówkach								
			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Placówka Wsparcia Dziennego	35	1	60	58	62	58	62	68	68	65	89
PAL	x	1	45	40	40	15	15	x	56	56	56

Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Anny Kołodziejczyk - Świetlica Środowiskowa, działa w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawierciu. W dniu 01.09.2021r. zmieniona została siedziba Ośrodka, która obecnie znajduje się w budynku przy ul. Niedziałkowskiego 1 oraz nazwa placówki, która obecnie brzmi Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Anny Kołodziejczyk. Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny zapewnia podopiecznym:

- zajęcia opiekuńczo- wychowawcze,
- socjoterapię,
- terapię indywidualną i grupową,
- organizację czasu wolnego,
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
- zajęcia logopedyczne.

Z każdą grupą cyklicznie prowadzone były zajęcia integracyjne, socjoterapeutyczne, profilaktyczne, psychoedukacyjne. Wśród wychowanków przeprowadzony został program profilaktyczny pn. : „Moja własna ścieżka”. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone w placówce miały na celu: wzmocnienie poczucia własnej wartości, kształtowanie umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach życiowych, rozładowanie stresu i agresji, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej.

TABELA 6. DANE STATYSTYCZNE MOPS ZAWIERCIE ZASOBY KADROWE

Kadra wyszczególnienie	Liczba osób						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pracownicy socjalni w terenowych punktach pracy socjalnej	23	27	27	28	23	23	23
Z tego: Starszy specjalista pracy socjalnej	18	17	17	16	16	15	14
Radca prawny	1	1	1	1	1	1	1
Psycholog	3	2	2	2	2	2	2
Asystent rodziny w tym Starszy specjalista pracy z rodziną	6	6	8	6	6	4	5
Liczba asystentów biorących udział w szkoleniach	-	brak	3	6	6	4	4
Kwota środków wydanych na szkolenia asystentów	-	-	245,00 zł	460,00 zł	Szkolenia finansowane ze środków Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej	Szkolenia finansowane ze środków Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej	Szkolenia finansowane ze środków Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej

TENDENCJE:

- wzrost zatrudnienia pracowników socjalnych
- wzrost kompetencji zawodowych asystentów rodzin

WNIOSKI:

W pracy z rodziną Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawierciu powinien dążyć do zwiększenia liczby specjalistów wspierających rodzinę w pokonywaniu problemów poprzez rozwój form kompleksowego wspierania rodzin. Pozwoli to na całościowe podejście do problemów rodziny, racjonalne wykorzystanie zasobów specjalistów oraz rozwój współpracy w zakresie organizacji i realizacji zadania.

Istotną rolę we wspieraniu rodziny pełni asystent rodziny, który identyfikuje wraz z rodziną jej problemy oraz motywuje do zmiany. Z uwagi na specyfikę problemów w rodzinach duży nacisk należy położyć na doskonalenie kadry, co przyczyni się do utrzymania wysokiego poziomu świadczonych usług, wzmocnieniu kompetencji zawodowych oraz możliwości pokonywania trudności w pracy z rodzinami. Na przestrzeni lat 2019- 2021 znacząca była liczba szkoleń oraz warsztatów rozwijających umiejętności niezbędne do pracy

z rodzinami wieloproblemowymi. Warto nadmienić, że w 2019 r. 6 asystentów wzięło udział w modułowym szkoleniu „Praca z dziećmi i młodzieżą” w wymiarze 120 godzin, którego celem było podniesienie umiejętności w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami zachowania, zaburzeniem więzi, z rodzin wieloproblemowych, z FAS oraz przejawiającymi zachowania autodestrukcyjne

V. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU ORAZ ZAŁOŻONE ZADANIA

Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzieci i młodzieży oraz kobiet w ciąży i ich rodzin. Cel główny realizowany będzie poprzez realizację celów szczegółowych.

Cel główny: *Poprawa funkcjonowania rodzin*

Cel szczegółowy 1.1 *Wzmocnienie potencjału rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:*

- wsparcie asystenta rodziny*
- instytucjonalnego wsparcia dziennego*
- rodzin wspierających*

Cel szczegółowy 1.2 *Tworzenie sprzyjających warunków do powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych*

Cel szczegółowy 1.3 *Profesjonalizacja kadr pracujących z rodzinami*

Cel szczegółowy 1.4 *Doskonalenie organizacji pracy w systemie wspierania rodziny*

VI. ZADANIA ORAZ WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI

<i>Cel szczegółowy 1.1</i>		
<i>Wzmocnienie potencjału rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych</i>		
Zadania	Nazwa wskaźnika	Realizatorzy i instytucje zaangażowane w realizację
1.1.1 Prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	- liczba rodzin objętych pracą socjalną z powodu trudności opiekuńczo-wychowawczych	- specjaliści pracy socjalnej - pracownicy socjalni
1.1.2 Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz analiza przyczyn	- liczba rodzin monitorowanych	
1.1.3 Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny polegającego na systematycznym towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny.	- liczba rodzin objętych asystenturą	- Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej
	- liczba dzieci w rodzinach objętych asystenturą	- asystent rodziny
1.1.4 Prowadzenie pracy z rodziną uwzględniającej konieczność kompleksowego wspierania rodziny z udziałem wysokospecjalistycznej kadry - zespołowe konsultacje	- liczba rodzin, w których podjęte zostały działania zespołu	- Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej - Specjaliści pracy socjalnej
1.1.5 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego	-liczba porad psychologicznych - liczba porad prawnych	- Psycholog tut. OPS - Radca Prawny OPS
1.1.6 Realizacja projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych mających na celu poprawę funkcjonowania rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną.	- ilość rodzin biorących udział w projekcie	- Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej - Koordynatorzy Projektów
1.1.7 Zapewnienie rodzinom wsparcia ekonomicznego poprzez udzielanie wsparcia materialnego i pieniężnego w sytuacji wystąpienia okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy	- liczba zasiłków przyznawanych w ramach ustawy o pomocy społecznej	- Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej
	- liczba dodatków mieszkaniowych	- Kierownik Sekcji Dodatków Mieszkaniowych i Energetycznych
	- liczba świadczeń rodzinnych - liczba osób uprawnionych do alimentacji - liczba świadczeń wychowawczych - liczba osób uprawnionych z Ustawy „Za życiem”	- Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych

1.1.8 Wsparcie rodzin wielodzietnych poprzez propagowanie usług w ramach funkcjonującej Karty Dużej Rodziny dla rodzin, w której jest 3 lub więcej dzieci	- liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny - liczba podmiotów uczestniczących w Karcie Dużej Rodziny	– Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych
1.1.9 Wsparcie materialne dzieci i młodzieży w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych w celu zapewnienia realizacji potrzeb edukacyjnych uczniów z ubogich rodzin	- Liczba uczniów, którym przyznano wsparcie materialne	Kierownik Działu Realizacji Świadczeń
1.1.10 Zapewnienie dożywiania dzieci i młodzieży w celu wspierania ich prawidłowego rozwoju poprzez realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" oraz inne formy uzupełnienia żywienia dla uczniów. Zapewnienie posiłków oraz produktów żywnościowych dla rodzin.	- liczba dzieci korzystających z dożywiania - liczba dorosłych korzystających z dożywiania i pomocy żywnościowej w formie pomocy żywnościowej w ramach programu operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020	– Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej
1.1.11 Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w tym PAL (projekt)	- liczba uczniów objętych profilaktyką środowiskową	- Kierownik OWDiR - Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej - Kierownik Działu Realizacji Świadczeń
1.1.13 Wsparcie i propagowanie wolontariatu i innych form społecznej aktywności na rzecz osób wymagających pomocy	- liczba podpisanych kontraktów z wolontariuszami - liczba spotkań z organizacjami pozarządowymi	- Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej - Koordynator wolontariatu
1.1.14 Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	- liczba umów podpisanych z rodzinami	- Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 1.2

Tworzenie sprzyjających warunków do powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Zadania	Nazwa wskaźnika	Realizatorzy i instytucje zaangażowane w realizację
1.2.1 Objęcie rodziny biologicznej wsparciem asystenta rodziny i jego współpraca z	- liczba rodzin objętych pomocą asystenta	- MOPS

Cel szczegółowy 1.2

Tworzenie sprzyjających warunków do powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej za które gmina ponosi odpłatność	- PCPR - Sąd Rodzinny
1.2.2 Podejmowanie działań zmierzających do utrzymania osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków w których sąd zakazał tych kontaktów	- liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej z pieczy zastępczej	- MOPS - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - PCPR - Ośrodki Opiekuńczo-Wychowawcze
1.2.3 Udział Asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka dokonanej przez instytucje świadczące usługi na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy	- liczba uczestnictwa w ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	- MOPS - PCPR - Ośrodki Opiekuńczo-Wychowawcze
1.2.4 Pomoc rodzinie biologicznej w zdobyciu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz prawidłowego wypełniania ról społecznych	-liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej z pieczy zastępczej	- Asystenci rodzin
1.2.6 Poradnictwo specjalistyczne	-liczba zgłoszeń do porad	-Pracownicy socjalni -Asystenci rodzin
1.2.7 Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	- Ilość dzieci za które ponoszona jest odpłatność	-Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
1.2.8 Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i innych sprawozdań	-liczba dokonywanych sprawozdań	-Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej -asystenci rodziny

Cel szczegółowy 1.3

Profesjonalizacja kadr pracujących z rodzinami

Zadania	Nazwa wskaźnika	Realizatorzy i instytucje zaangażowane w realizację
----------------	------------------------	--

1.3.1 Szkolenia asystentów rodzin podnoszące kwalifikacje w zakresie nowych metod pracy z rodziną wieloprotblemową oraz podnoszące wiedzę i umiejętności dotyczące współczesnych problemów społecznych.	- ilość wysłanych zgłoszeń na szkolenia - ilość osób zakwalifikowanych na szkolenia	- Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
1.3.2 Udział asystentów rodzin i pracowników socjalnych w superwizji	- ilość dokonywanych superwizji - ilość osób uczestniczących	- Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 1.4

Doskonalenie organizacji pracy w systemie wspierania rodziny

Zadania	Nazwa wskaźnika	Realizatorzy i instytucje zaangażowane w realizację
1.4.1 Zacieśnienie współpracy z innymi instytucjami i organizacjami świadczącymi różnorodne formy wsparcia działających na rzecz rodzin.	- liczba spotkań organizacji i instytucji	- Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej - Koordynator projektu -Kierownik OWDiR

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI

	2022	2023	2024
Prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	X	X	X
Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz analiza przyczyn	X	X	X
Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny polegającego na systematycznym towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny.	X	X	X
Prowadzenie pracy z rodziną uwzględniającej konieczność kompleksowego wspierania rodziny z udziałem wyspospecjalistycznej kadry - zespołowe konsultacje	X	X	X
Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego	X	X	X
Realizacja projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych mających na celu poprawę funkcjonowania rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną.	X	X	X
Zapewnienie rodzinom wsparcia ekonomicznego poprzez udzielanie wsparcia materialnego i pieniężnego w sytuacji wystąpienia okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy	X	X	X
Wsparcie rodzin wielodzietnych poprzez propagowanie usług w ramach funkcjonującej Karty Dużej Rodziny dla rodzin w której jest 3 lub więcej dzieci	X	X	X
Wsparcie materialne dzieci i młodzieży w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych w celu zapewnienia realizacji potrzeb edukacyjnych uczniów z ubogich rodzin	X	X	X
Zapewnienie dożywiania dzieci i młodzieży w celu wspierania ich prawidłowego rozwoju poprzez realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" oraz inne formy uzupełnienia żywienia dla uczniów. Zapewnienie posiłków oraz produktów żywnościowych dla rodzin.	X	X	X
Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w tym PAL (projekt)	X	X	X
Wsparcie i propagowanie wolontariatu i innych form społecznej aktywności na rzecz osób wymagających pomocy	X	X	X
Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	X	X	X
Objęcie rodziny biologicznej wsparciem asystenta rodziny i jego współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	X	X	X
Podejmowanie działań zmierzających do utrzymania osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków w których sąd zakazał tych kontaktów	X	X	X

Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka dokonanej przez instytucje świadczące usługi na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy	X	X	X
Pomoc rodzinie biologicznej w zdobyciu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz prawidłowego wypełniania ról społecznych	X	X	X
Poradnictwo specjalistyczne	X	X	X
Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	X	X	X
Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i innych sprawozdań	X	X	X
Szkolenia asystentów rodzin podnoszące kwalifikacje w zakresie nowych metod pracy z rodziną wieloproblemową oraz podnoszące wiedzę i umiejętności dotyczące współczesnych problemów społecznych.	X	X	X
Udział asystentów rodzin i pracowników socjalnych w superwizji	X	X	X

VIII. OCZEKIWANE REZULTATY

Spodziewanymi rezultatami realizowanego Programu Wspierania Rodziny Na Terenie Gminy Zawiercie w latach 2022-2024

- wzrost liczby dzieci objętych wsparciem placówek wsparcia dziennego
- pozyskiwanie rodzin wspierających
- wzrost liczby wolontariuszy
- wzrost liczby dzieci powracających do rodziny biologicznej
- wzrost liczby i nakładów na szkolenia asystentów i pracowników socjalnych
- wprowadzenie superwizji
- kontynuowanie spotkań organizacji i instytucji

IX. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na Terenie Gminy Zawiercie w latach 2022-2024 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawierciu, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art.179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.